Cena 60 gr. Цана 60 гр.

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА - КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА.

№ 7 (155) БЕЛАСТОК, 15 ЛЮТАГА 1959 года ГОД IV

ЧЫТАЙЦЕ СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Стар. 4-5

Беларускія цымбалісты Б. Буркевіч і М. Шмелькін на сцэне Беластоцкага тэатра паказалі высокую мастацкую тэхніку. Фота — І. Рыбінскі

Узрастае лік гурткоў БГ-КТ

8 лютага ў вёсцы Крывая (Бельскі павет) створан гурток Беларускага таварыства, у які ўступіла 28 асоб — дзяўчат і хлопцаў. Старшынёю праўлення гуртка выбрана настаўніца Ольга Тамчук. У склад праўлення выбраны — Люба Карытка, Сцяпан Сахарчук, Анатоль Гаркавы, Георгі Чэркас і Рыгор Краўчук.

Таксама ў нядзелю, 8 лютага, арганізаваўся гурток Беларускага таварыства ў вёсцы Лохніца, у які ўступіла 11 асоб. Старшынёю праўлення гуртка выбраны Іосіф Зінкевіч. У склад праўлення выбраны — Валя Кучынская, Аляксей Ігнацюк, Марыся Міхальчук і Ніна Астапчук.

Святкаванне 40-годдзя БССР і КПБ у фатаграфіях

Днямі наша рэдакцыя атрымала ад Беларускага Таварыства дружбы і культурнай сувязі з заграніцай у Мінску фотападборку аб святкаванні 40-годдзя Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі і Камуністычнай партыі Беларусі ў Мінску.

Для агульнага агляду фатаграфіі будуць змяшчацца ў рэдакцыйным стэндзе, які стаіць па вуліцы Веселаўскага пры будынку рэдакцыі.

Уласны аўтобус

У мінулы панядзелак Гал. Праўленне Беларускага грамадска - культурнага таварыства атрымала аўтобус на 50 месц.

Юбілейны канцэрт Забэйды — Суміцкага

У сувязі з 30-ай гадавінай творчай працы вядомага беларускага спевака Міхася Забэйды - Суміцкага, які жыве ў Чэхаславакіі, 30 студзеня г. г. у Празе адбыўся юбілейны канцэрт артыста. Міхась Забэйда на гэтым канцэрце, між іншым, выконваў творы беларускага кампазітара Туранкова. Спяваў затым Шастаковіча, Шыманоўскага, чэшскіх і заходнеєўрапейскіх кампазітараў, а таксама народныя песні розных народаў, якія выконваў у арыгінале. (рл)

Сход прысвечаны 40-годдзю БССР

Дзякуючы стараниям кафедры беларускай філалогіі, 19 студзеня г. г. быў арганізаваны ў Варшаўскім універсітэце ўрачысты сход, прысвечаны слаўнаму юбілею беларускага народа — 40-годдзю ўтварэння Беларускай ССР.

На сход прыбылі дэкан філалагічнага факультэта Варшаўскага Універсітэта беларускай, рускай, украінскай філалогіі, навуковыя работнікі, студэнты.

Старшыня сходу — праф. д-р. Анатоль Міровіч ва ўступным слове звярнуў увагу на шматлікія сувязі, якія лучылі на працягу гісторыі беларускі і польскія народы. «Сёння ў нашых краінах шырока адзначаецца вялікае нацыянальнае свята беларускага народа — 40 год існавання БССР. Няхай сённяшні сход будзе нашым скромным укладам у гэтае святкаванне».

Сход адкрыты. Велічна гучаць гукі дзяржаўнага гімна Беларускай ССР — «...Партыі слава, слава радзіме, слава табе — беларускі народ!»

Навуковы супрацоўнік кафедры беларускай філалогіі — мгр. А. Баршчэўскі ў сваім рэфераце «Беларусь у перыяд кастрычніцкай рэвалюцыі» паказвае слаўны шлях змагання, які прайшла Камуністычная партыя Беларусі і ўсе прагрэсіўныя сілы беларускага народа за перамогу савецкай улады, за ўтварэнне Беларускай ССР. Наступны дакладчык — працаўнік кафедры беларускай філалогіі праф. д-р А. Яблонскі гаворыць аб дасягненнях беларускай навукі ў галіне моваязнаўства. Навуковы супрацоўнік кафедры рускай філалогіі — мгр. В. Белаказовіч у сваім дакладзе прадстаўвіў пачаткі фарміравання беларускай нацыянальнай свядомасці ў першых дзесяцігоддзях XIX стагоддзя.

На заключэнне сходу група студэнтаў беларускай філалогіі выканала некалькі беларускіх песень — «Ой, пайду я, выйду», «Люблю я край, старонку гэту», «Ой, ляцелі гусі». Студэнты Я. Галубоўскі, Г. Багроўская і М. Харкевіч выкачалі вершы беларускіх паэтаў. (ю г.)

30 год сацспаборніцтва

30 год таму назад (1929) на ленінградскім заводзе «Чырвоны выбаржац» быў заключаны першы ў гісторыі дагавор на сацыялістычнае спаборніцтва.

100 дзён

(Бельск. 7.II.1959 г.)

Даўным - даўно ў нашай краіне вучні сярэдніх школ штогод святкуюць асаблівую ўрачыстасць. Дакладней кажучы, гэтае свята цалкам належыць да вучняў адзінаццатага класа. Яны завуць яго — «стодзёнкай». Значыць, усяго каля 100 дзён засталося ягнэ вучыцца у сценах роднай школы. А пасля, з атэстатам сталасці ў кішэні, павандруюць выхаванцы па бяскрайнаму беламу свету... Бо яны ж ужо становяцца дарослымі людзьмі, і ад гэтага моманту жыццё хапае іх у свой вір, дзе пераадусім трэба лічыць на свае сілы.

Ідучы на «стодзёнку» ў Беларускі Лiцэй у Бельску, не мог я бараніцца ад успамінаў з «сваёй» стодзёнкі... Хвалявання не вялікае. Ведаю, сённяшні суботні вечар многім застанецца ў памяці, як самы дарагі ўспамін...

Сёння ўсе весяляцца. Вось грымнула жартоўная «Барада» затым з юнацкай рамантыкай панялся слова «Малдаванкі». На сценах, здаецца, як бы намаладзелі партрэты Янкі Купалы, Максіма Танка, Тараса Шэўчэнкі, нарысаваныя таленавітай вучнёўскай рукою...

Дзесятая гадзіна. Паволі ціхнуць гукі неўміручага вальса. Пары ідуць на супольную вячэру. На ганаровым месцы бачым мілых настаўнікаў, запрошаных бацькоў і гасцей.

— Дарагая моладзь, — усхвалявана гаворыць дырэктар Яраслаў Васільевіч Кастыцэвіч. — Сёння мы перажываем знамянальны дзень, які з'яўляецца паваротным момантам у вашым жыцці. За сто дзён ужо назаўсёды пакінеце сцены нашай школы... Дык дазвольце пажадаць вам шчаслівых экзаменаў, удачы!

(Працяг на стар. 2.)

Маладым ахвота танцаваць. Але, як відаць, і бацькі не ўсядзелі на месцы...

...за бяседным сталом беларуская песня далёка чуласа па вуліцах мястэчка. Фота — А. Лясоцкі

325 мільярдаў злотых народнага даходу

План прамысловасці і сельскай гаспадаркі перавыканан

Гэтымі днямі Галоўнае Упраўленне Статыстыкі (ГУС) выдала камюніке аб выніках рэалізацыі народнага гаспадарчага плана за 1958 г. У ім сцвярджаецца, што народны даход у 1958 г. склаў лік 325 мільярдаў злотых, гэта на 5.6 прац. больш чым у 1957 г. Удзел сацыялістычнага сектара ў стварэнні гэтага даходу выносіў каля 69 прац. Частка народнага даходу, прызначаная на спажыванне, узрасла на 4 прац. у параўнанні з 1957 г. (удзел спажывання ў народным даходзе склаў 77 прац.).

План валавой прадукцыі прамысловасці сацыялістычнага сектара выканан на 103 прац. У параўнанні з 1957 г. валавая прадукцыя прамысловасці ўзрасла на 9,5 прац., пры гэтым прадукцыя сродкаў прадукцыі ўзрасла на 8,8 прац., а прадукцыя сродкаў спажывання на 10,2 прац.

Як бачым з гэтых лічбаў, у галіне прамысловасці ў мінулым годзе быў паложан вялікі націск на павелічэнне прадукцыі лёгкай (спажывецкай) прамысловасці. У выніку гэтага ў мінулым годзе, між іншым, выпрадукавана: 88 тысяч штук матацыклаў (103 прац. плана), 222 тысячы штук пральных машын (115,7 прац. плана), 78 144 метры ваўняных тканін (101,2 прац. плана), 94.654 метры шоўкавых тканін (102.3 прац. плана) і 34.610 пар скуранага абутку (106 прац. плана).

У мінулым годзе выпрадукаван у краіне цэлы шэраг навейшых тыпаў машын, абсталявання і вырабаў.

У 1958 годзе наступіў далейшы рост сельскагаспадарчай вытворчасці.

У параўнанні з 1957 годам прыблізна ўзрасла яна 3 прац., пры гэтым значна большы рост паказала жывёлагадоўчая вытворчасць.

Значна павялічылася і ўраджайнасць нашых палёў. У мінулым годзе атрымана ў сярэднім з 1 гектара: збожжавых — 14.8 цэнтнераў (павелічэнне, у параўнанні з сярэднім ураджаем у гадах 1954—57, на 6,5 прац.), бульбы 126 цэнтнераў (рост на 0,8 прац.), цукровых буракоў — 235 цэнтнераў (рост на 22,4 прац.).

Паводле сельскагаспадарчага перапісу з чэрвеня 1958 года пагалоўе жывёлы складала ў краіне 8,2 мільёна штук (у тым малочных кароў 5,9 мільёна штук), свіней 12 мільёнаў штук, авечак 3,9 мільёна і коней 2,7 мільёна.

Уступныя падлікі гавораць аб тым, што дзякуючы продажы сельскагаспадарчых прадуктаў, значна ўзраслі грашовыя прыходы сялян. Толькі ў параўнанні з 1957 годам яны павялічыліся на 14 прац. (7 мільярдаў злотых). Доўгатэрміновыя і сярэднетэрміновыя крэдыты, якія дзяржава выдала сялянам у мінулым годзе, склалі лік 2 мільярды 157 мільёнаў злотых, гэта на 60,9 прац. больш чым у 1957 годзе.

З'езд будаўнікоў камунізма

Першы сакратар ЦК КПСС, старшыня Савета Міністраў СССР таварыш М. С. Хрушчоў выступае з дакладам аб кантрольных лічбах развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959—1965 гады

Закончыў сваю работу нечарговы XXI з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, які атрымаў назву з'езду будаўнікоў камунізма. XXI з'езд КПСС пачынае новы этап у развіцці Савецкага Саюза. Гэты этап — разгорнутае будаўніцтва камуністычнага грамадства. Даклад М. Хрушчова і прынятая рэзалюцыя з'яўляюцца праграмнымі дакументамі КПСС пераходу ад сацыялізма да камунізма ў сучаснай міжнароднай абстаноўцы гіганцкага спаборніцтва паміж дзвюма сусветнымі грамадскімі сістэмамі — сацыялістычнай і капіталістычнай.

З'езд вызначыў напрамкі і перспектывы развіцця па шляху мірнага спаборніцтва паміж дзвюма грамадскімі сістэмамі.

Кіраўнік дэлегацыі Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі Уладзіслаў Гамулка і кіраўнік дэлегацыі Камуністычнай партыі Чэхаславакіі Антанін Навотны ў зале пасяджэнняў.

100 дзён

(Працяг са стар. 1)

У настаўшую цішыню хлынулі бурныя гарачыя воплескі. Весела і шумна за сталамі. Пад кожнай талеркай была нечаканасць — мото, якое дадавала раскошнага меланхалійнага настрою. Мне запрапанавалі падняць сваю талерку і я знайшоў такую картачку:

«Наше детство, словно поезд,
Только разница одна,
Поезд мчится, воротится,
Наше детство — никогда»...

Нічога не можаш сказаць, праўду напісалі... Пачакайце... не зусім праўду! Маючы шаснаццаць год, як жа хочацца быць дарослым, і мець не шаснаццаць, а хаця б з дваццаць год! Тут мая праўда, сябры.

Крыху пачырванеўшы ад хвалявання, адзінаццацікласніца Надзя Чубрык ад імя сваіх равесніц і равеснікаў прапануе ўзняць скромны школьны тост у гонар самаахвярнай працы настаўнікаў Ліцэя. Спеўка «сто лят» перайшла ў магутны хор...

Як жа не заспяваць за бяседным сталом! «Лясная песня» закончылася задаволенымі воплескамі «самі для сябе». Зноў песня маладосці — «Каробушка»...

Маладым хочацца танцаваць. Але зараз, не спяшайцеся... На пачатак будзе «згадуй-згадуля». Кандыдаты ўмомант знайшліся, кожны ліхаманкава гартае ў памяці ўсе старонкі гісторыі літаратуры. Бо трэба без заікання адразу адказаць, хто быў аўтарам «Рамэа і Юліі», ці хто быў галоўным героем «Папёлаў» Жаромскага? Найлепей гэта ўдалося Івану Семянюку, і ён атрымаў першую ўзнагароду — кола «гуляй-гоп». Ваня збянтэжана абарачвае яго ў руцэ... Але тут жа падбягае да Вані Зіна Багацэвіч.

— Я затанцую «гуляй-гоп»! Ну, і затанцавала — цэлых 20 мінут! Аж ахнулі ўсе...

Фабрычны гадзіннік на сцяне прарыпеў першую гадзіну. Вера Сычэўская выбягае з бакавой залы з наручнам штучных кветак. — Увага! Вальс катыльёнаў! — аб'яўляе. — Ага!? — думаю. — Я, як там не ёсць ужо дарослы чалавек, хутчэй прушу шукаць сабе пары. Пасля пэўнага чакання ў паланэзавай чарзе дастаецца на маю кляпу сіняя кветка, валошка. — Ну, — думаю, — трымайся, брат! (А ў духу прашу прабачэння ў жонкі). Неўзабаве ўсе разышліся. Эгэ, бачу, ужо танцуюць першыя катыльёнавыя пары з аднолькавымі кветкамі. Злучыліся, значыць. Я туды, я сюды. Ёсць! Каб я так здароў быў... Стаіць ля акна з такой самай сіняй валошкай на грудзях залётная бландзіначка... — Цяпер, стары, рыхтуй свае скрыпучыя косці, — апомніўся я і ад шчаслівай трывогі выступіла ў мяне «гусіная скурка».

Нядзельны ранак 8 лютага быў марозны і туманны Бррр! Ішоў я (адзін) да знаёмага адпачыць і думаў... Не не падумайце чаго кепскага! Думаў я аб зусім сур'ёзнай справе, а іменна аб тым, што гэтае маладое пакаленне напэўна, запіша залатымі літарамі не адну старонку ў гісторыі нашай краіны! Моцна ў гэта веру.

С. ЯНОВІЧ

Мэта: Спатканне Вялікай Чацвёркі

Калі верыць паведамленням заходніх прэсавых агенцтв, падарожжа дзяржаўнага сакратара Далеса ў Лондан, Бон і Парыж закончылася поспехам. Як вядома, мэтай гэтага падарожжа было стварэнне агульных поглядаў трох заходніх дзяржаў і ГРФ наконт апошніх савецкіх прапаноў у справе мірнага трактату з Германіяй. З пункту гледжання Злучаных Штатаў выезд Далеса быў надзвычай патрэбны, бо актыўная савецкая дыпламатыя прычынілася да паяўлення ў сталіцах дзяржаў Заходняй Еўропы штораз больш відочных разнагалоссяў. Аб гэтым гаворыць французскі часопіс «Парыс Журналь», прадстаўляючы становішча заходніх саюзнікаў больш - менш такім чынам:

ЗША — «Мы павінны пераканацца, ці Масква сапраўды імкнецца да вырашэння германскай праблемы. Трэба злавіць рускіх за слова, прадстаўляючы ім як найхутчэй канкрэтныя прапановы».

Вялікабрытанія — «Трэба выкарыстаць момант (для ўласнага прэстыжу — рэд.). З гэтай прычыны Макмілан зробіць маленькавае падарожжа ў Маскву».

Францыя — «Хрушчоў хоча перагавораў. Значыць, калі мы захаваем рашучасць, пойдзе на ўступкі. Не трэба праводзіць партызанкі накшталт падарожжа Макмілана».

Дададзім ад сябе, што непрымірымае становішча вынікае не столькі з любві да Адэнауэра, колькі хутчэй з намераў публічнага гандлю. Іменна дэ Голь гатовы быў бы пайсці на ўступкі ў справе Германіі, калі б Злучаныя Штаты і Англія аказалі поўную падтрымку французскай палітыцы ў Алжыры.

Нарэшце, той самы часопіс «Парыс Журналь» сцвярджае, што ў Боне пануе погляд, што ў адносінах да заходніх прапаноў трэба захаваць асцярожнасць. «Нельга пераватрачваць дагары нагамі, — піша гэты часопіс, — усёй заходняй палітыкі, толькі таму, што рускія ўважаюць за лепшае ўсміхацца».

Цяжка ўжо сёння сцвердзіць, якія погляды перамаглі ў працэсе перагавораў Далеса з кіраўнікамі Лондана, Бона і Парыжа. Аднак бясспрэчным з'яўляецца той факт, што заходнія дзяржавы ў ноце, накіраванай да Савецкага Саюза, адкінуць у сапраўднасці савецкія прапановы ў справе мірнага трактату з абедзвюма германскімі дзяржавамі, але, аднак, выкажуць згоду на правядзенне канферэнцыі чатырох вялікіх дзяржаў (скарэй за ўсё на ўзроўні Міністраў), прысвечанай галоўным чынам германскай праблеме. Нота заходніх дзяржаў павінна прапанаваць нават тэрмін канферэнцыі. Павінен ён быць ранейшы, чым 27 мая, гэта значыць, ранейшы, чым прапанаваў Савецкі Саюз.

Невядома, ці заходнія дзяржавы адыйдуць у сваіх прапановах ад праекту правядзення агульнагерманскіх выбараў, як асноўнай умовы аб'яднання краіны. Незвычайна аптымістычнымі выдаюцца з таго пункту гледжання заўвагі лонданскага карэспандэнта «Чыкаго Трыбун». Ён піша: «ЗША і Англія гатовы падпісаць мірны трактат з Германіяй». Далей часопіс піша, што аб'яднанне германскіх дзяржаў паводле тых праектаў наступіла б этапамі на працягу 3—5 год. «Трактат, — піша «Чыкаго Трыбун», — будзе звязаны з паразуменнем паміж СССР і заходнімі дзяржавамі ў справе кантралюемага раззбраення, якое будзе прадугледжваць вывад амерыканскіх і англійскіх войск з аб'яднанай Германіі». Далей часопіс паказвае тры этапы аб'яднання. Першы этап павінен быў бы стварыць у Германіі нейтральную зону, другі — гаспадарчую лінію абедзвюх дзяржаў, а ў трэцім — павінен быў бы паўстаць агульнагерманскі ўрад. Прадстаўленне Захадам такога праекту, аб якім піша «Чыкаго Трыбун», выдаецца цяпер прынамсі мала верагодным, хаця б з прычыны непрымірымага становішча канцлера Адэнауэра і прэзідэнта дэ Голя.

Аднак праект амерыканскага часопіса пераканаўча сведчыць аб тым, што на Захадзе штораз больш даспяваюць рэалістычныя тэндэнцыі, якім дабро народаў і захаванне міру ў Еўропе даражэйшыя, чым прыватныя інтарэсы жменькі палітычных заправілаў.

Цвярозыя галасы за перагаворы, якія пашыраюцца на Захадзе, сведчаць аб тым, што замежная палітыка Савецкага Саюза з'яўляецца пераканаўчай, бо выходзіць з рэальна існуючай сітуацыі.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

Па дарозе ў Маскву

(ад нашага карэспандэнта)

Нармальным поездам з Брэста ў Маскву едзецца 26 гадзін. Аднак гэтае параўнальна доўгае падарожжа зусім не стамляе. Савецкая чыгунка стаіць на сапраўды высокім узроўні і падарожны тут забяспечаны ўсялякімі патрэбнымі выгодамі.

У вагоне, дзе размясцілася група нашых маладзёжных турыстаў, асабліва весела. Адна за другой гучаць то бадзёрыя, вясёлыя, то задушэўныя, ціхія песні. То «Шла дзевэчка до лясэчка»..., то «Широка страна моя родная»... Нейк так зладзілася, што хоць нашыя турысты з розных бакоў Польшчы, аднак усе вельмі добра ведаюць песню аб Савецкай Радзіме і таму ў нас вельмі дружна і весела. І сапраўды, песня яднае людзей.

— Ну, што ж, Вася, — звярнуўся да мяне наш праваднік, Фелікс Іваноў, студэнт маскоўскага металургічнага Інстытута, — зацягні нам сваю беларускую песню, едзем жа прасторамі Беларусі. Я было пачаў аднеквацца, аднак просьбу Фелікса падтрымалі іншыя турысты. Не было іншага выхаду, і хаця, праўду гаворачы, вельмі дрэнны з мяне спявак, я ўсё ж пачаў «Лясную песню».

Спачатку ішло не зусім добра, але раптам я пачуў, што нехта ззаду мне дапамагае. Адвярнуўшыся, я ўбачыў двух маладых вайсковых. Прыгожыя ў іх галасы. Апладысменты прысутных сведчылі, што «Лясная песня» выйшла ў нас нядрэнна. Не ведаю, што да гэтага прычынілася, ці тое, што мы якраз праязджалі праз лоўгі, саснова - бярэзавы бор, такі тыповы для беларускіх краявідаў, ці мо' маладзецкія галасы вайскоўцаў? Мабыць і адно і другое.

— Адкуль зямляк? — звярнуўся адзін з вайсковых да мяне, на чыста беларускай мове.

— З Беластока, — кажу.

— Як гэта з Беластока, ён жа ў Польшчы.

Тут мне прышлося растлумачыць новым сябрам, што не адзін я на Беласточчыне, ёсць нас шмат беларусаў. Здзіўленыя сябры слухалі мяне з вялікай цікаўнасцю. Яны таксама беларусы. Адзін з Полаччыны, другі з-пад Оршы. Служаць у Германіі, а зараз едуць у водпуск. І вось сяброўства навязана. Беларускія, польскія, рускія песні яшчэ дружней загучэлі ў вагоне.

Нечакана ў адну з нашых песень урэзаўся голас дыктара: «Таварышы пасажыры! Поезд падыходзіць да сталіцы Савецкай Беларусі, гораду Мінск. Час стаянкі поезда — 20 мінут». Як жа тады не выкарыстаць гэты час, як не глянуць на беларускую сталіцу!.. І вось мы з групай сяброў выйшлі на прывакзальную плошчу. Сталіца надзела святочныя шаты. Яна святкуе слаўны юбілей, 40 гадавіну сваёй савецкай бацькаўшчыны. На прывакзальнай плошчы, на сценах шматпавярховых дамоў мора разнакаляровых агнёў, лозунгаў, сцягаў. Цёмная ноч, а на вуліцах ясна, хоць іголкі збірай. Мае сябры вельмі здзіўлены веліччу і прыгажосцю Мінска. Многія з іх уяўлялі Мінск, як нейкі правінцыянальны гарадок.

Мінск. Прывакзальная плошча раніцай.

Мінск. Жылыя дамы па вул. імя Сталіна.

Прыгожы святочны Мінск ноччу. Ёсць тут чым палюбавацца, але час на цягнік, перад намі дарога.

Да Масквы мы пад'язджалі раніцай. Падмаскоўскія аколіцы на першы погляд, здавалася б, зусім не адрозніваюцца ад краявідаў Беларусі. Такія ж раўнінныя далягляды, такія ж лясы і палі, заснуўшыя пад тоўстай пярынай снегу. А ўсё ж-такі, калі прыглядзецца лепш, то ў вока кідаецца нешта зусім іншае, чаго не ўбачыш ні ў Польшчы, ні ў Беларусі, а таксама, мабыць, і ў іншых краінах. Вось хаця б вясковае будаўніцтва. Яно тут мае своеасаблівы рускі стыль. Вясковыя хаты ў асноўным драўляныя. Сцены пабудаваны з паўкруглых клёцаў. Вяжучыся канцамі, яны ўтвараюць своеасаблівы вугал з выпушчанымі звонку канцамі. У пчытовай сцяне хаты абавязкова выразаны тры, а то і чатыры вокны (чаго ў нас нідзе не сустрэнеш). Шчыты і заканчэнне даху разукрашаны разьбой.

Аднак, што найбольш іншаземцу кідаецца ў вочы на падмаскоўі, гэта лес тэлевізійных мачтаў.

Чым бліжэй да Масквы, дык лес гэтых антэн становіцца ўсё больш густым. Аказваецца, што тэлевізія ў Савецкім Саюзе шырокім трактам крочыць у аддалеглыя вёскі.

Ізноў голас дыктара аб'явіў, што поезд падыходзіць да сталіцы. Неўзабаве ён затрымаўся на Беларускім вакзале. Нас вельмі цёпла сустрэла дэлегацыя масквічоў - камсамольцаў. Мы разам з імі накіроўваемся да чакаючых нас аўтобусаў.

ВАСІЛЬ БАРШЧЭЎСКІ

С. МАРГУНСКІ 6)

Усебеларускі з'езд Саветаў

2—4 лютага 1919 года ў Мінску адбыўся І Усебеларускі з'езд Саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў. На з'ездзе прысутнічала 230 дэлегатаў з правам рашаючага голасу, у тым ліку 213 камуністаў. У якасці прадстаўніка Цэнтральнага Камітэта партыі бальшавікоў у працы з'езду прыняў удзел старшыня Усерасійскага Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Я. М. Свярдлоў.

З'езд павінен быў вырашыць цэлы рад складаных задач, звязаных з умацаваннем дыктатуры пралетарыята ў Беларусі: вырашыць пытанні дзяржаўнага ладу рэспублікі, прыняць першую канстытуцыю і вызначыць узаемаадносіны БССР з іншымі савецкімі рэспублікамі і ў першую чаргу з РСФСР.

Старшыня УЦВК Я. М. Свярдлоў абвясціў прынятае Усерасійскім Цэнтральным Выканаўчым Камітэтам пастанаўленне «Аб прызнанні незалежнасці БССР». Прызнаючы самастойнасць Беларусі, УЦВК, разам з тым выказаў волю і імкненне працоўных мас рускага народа аказаць брацкую дапамогу БССР у яе будаўніцтве.

І Усебеларускі з'езд Саветаў зацвердзіў і заканадаўча замацаваў утварэнне Беларускай ССР. Разам з тым з'езд, выказваючы волю ўсіх працоўных Беларусі, прызнаў неабходнасць далейшага ўмацавання цеснага саюза Беларусі з брацкімі савецкімі рэспублікамі і перш за ўсе з РСФСР.

З'езд прыняў дэкларацыю аб асноўных прынцыпах дзяржаўнага ладу Беларусі і зацвердзіў Канстытуцыю —асноўны закон БССР.

У дэкларацыі было зафіксіравана, што Беларусь абвяшчаецца незалежнай Савецкай сацыялістычнай рэспублікай, мэтай якой з'яўляецца канчатковае знішчэнне ўладарніцтва капіталу і ўстанаўленне сацыялістычнага ладу. У дэкларацыі з усёю сілай быў падкрэслены ленінскі прынцып суверэннасці і раўнапраўя нацый, поўнай свабоды ва ўстанаўленні дзяржаўных адносін з іншымі нацыямі. Дэкларацыя, выказваючы волю ўсіх працоўных Беларусі, аб'явіла аб неабходнасці далейшага ўмацавання цеснага саюза Беларусі з брацкімі савецкімі рэспублікамі і перш за ўсё з РСФСР у мэтах згуртавання і мабілізацыі сіл усіх працоўных на барацьбу з імперыялізмам і ўнутранай контррэвалюцыяй, а таксама заклікала ўсе незалежныя савецкія рэспублікі прыступіць да перагавораў аб устанаўленні федэратыўных сувязі з Савецкай Расіяй.

ЯНКА БРЫЛЬ 6)

Сэрца камуніста

Камуне забаранілі атрымліваць харчовыя пасылкі, а выпіска прадуктаў за ўласныя грошы абмежавана была да двух кілаграмаў хлеба, паўкілаграма цукру і двух пачкаў махоркі на месяц. Аднак і такая мера не апраўдала спадзяванняў адміністрацыі: няўлоўны «гаспадар» камуны дзяліў па-брацку і гэты нікчэмны харчовы запас, змагаючыся з небывалым дагэтуль голадам.

У барацьбе за свае ранейшыя правы таварышы жылі, трымаліся адзінствам, згуртаванасцю. Тых, хто паддаваўся нягодам, прасіў літасці, — выкідалі з камуны як адшчапенцаў. Аднак змагацца з кожным днём было цяжэй. Месцаў у карцарах не хапала, некаторых зганялі ў падвал першага павільёна, на холад і «пост». Але махорка, праз спрытныя рукі крымінальнікаў - сувязных, траплялі і туды. Зноў насталі кароткія маўклівыя прагулкі, цяпер ужо — дваццаць пяць крокаў адзін за адным...

У дзень пахавання Пілсудскага ў Равічы галасілі паравозныя гудкі, раўлі сірэны, гулі касцёльныя званы а Юнчыс, пшадоўнікі і дазорцы сталі «на смірна». Вязням таксама было загадана ўстаць, аднак камуна сядзела па-свойму, выказваючы адносіны і да гэтай справы: «Няхай жыве рэвалюцыя!», «Здох крывавы дзяд!...»

Улан-Юнчыс арганізаваў з крымінальнікаў духавы аркестр і спартыўную каманду; была і «святліца», клуб, якія, як сведчанні дастатку і культуры ў побыце вязняў, дэманстраваліся пад час прыезду высокіх камісій сваіх і замежных. Турма, як казарма, уставала і лажылася пад гукі горна. Калі, у выніку мюнхенскай змовы імперыялістаў, і пілсудчыкі, услед за Гітлерам, уварвалі кавалачак чэхаславацкай зямлі, аркестр Юнчыса маршыраваў вакол турмы, іграючы дзяржаўны гімн. І толькі палітвязні, прагульваючыся на дварэ, не спыніліся і не знялі шапак. Яны і ў той дзень крычалі: «Прэч з фашызмам!»

Пракурор Мотл, які час-ад-часу наведваў турму, каб выслухаць скаргі вязняў і адказаць на іх цынічнай усмешкай і жартачкамі, катэгарычна патрабаваў, каб кожны вязень, асабліва «вораг улады», уставаў перад ім і па-салдацку вернападдана дакладваў. Часцей за ўсё яго сустракалі седзячы, часамі нават... на парашы...

Асабістая справа Паўла распухла ад розных пакаранняў. У давяршэнне ўсяго, у пачатку 1936 года яго яшчэ раз судзілі — за «фальшывае абвінавачванне адміністрацыі ў збіванні палітвязняў». Справа пачалася з загаду начальніка турмы: выносіць увечары ўсю вопратку на калідор, а разам з вопраткай і пасуду, каб замаскаваць такім чынам яшчэ адну бесчалавечнасць. Без шэрага, вашывага рыззя, на якім ужо не змяшчаліся латкі, цяжка было вытрымліваць магільны холад адзіночак. Камуна адказала традыцыйным стукам у дзверы, па кратах і крыкам: «Холадна!» Адзін з пшадоўнікаў уварваўся ў камеру Паўла (актывісты былі на асобым уліку), збіў яго з ног ударам ключа, пачаў таптаць нагамі. Тое самае адбылося і ў многіх іншых камерах.

Назаўтра партыйны цэнтр прапанаваў таварышам пасіўнае супраціўленне. Вопратку адмовіліся здаваць. Тады прыйшлі катаванні, не меншыя, чым у падвалах дэфензівы. За дзесяць год турма паспела выцадзіць Паўлаву маладую, вясковую сілу, а ўсё ж пшадоўнікі доўга крычалі дазорцам: «Сагнуць, сагнуць яго!» — каб біць ключамі па спіне. Сагнуць вязня марально — не ўдалося, і праз два месяцы адбылася яшчэ адна камедыя суда, у выніку якой Паўлу дадалі да пажыццёвага зняволення яшчэ тры гады турмы... Камедыянты - суддзі, карысталіся ўжо не царскім, а новым, айчынным маркі, кодэксам і пампезнымі мантыямі, нейкімі каронамі і «шарфамі» цераз плячо: у суддзяў — сінія, у пракурора — чырвоны, у адваката — блакітны. Сведкамі абвінавачання былі, вядома, пшадоўнікі і дазорцы, якія дружна давялі, што ніякага збівання не было, а толькі «некаторае прымяненне фізічнай сілы».

Пракурор, прыкметна падбадзёраны рашучасцю сваіх нямецкіх калегаў, крычаў пра бальшавіцкую небяспеку куды больш гістэрычна, чым восем год таму назад, калі Паўла судзілі на «ўсходніх крэсах». Затое адвакат, наведаўшы падсуднага ў камеры, зусім не па абавязку службы і нават у прысутнасці дазорцы расказаў яму, як малады камуніст Сяргей Прытыцкі страляў у правакатара на віленскім працэсе над камуністамі. «Суддзі і паліцыя павінны былі заўчасна змяніць бялізну!...» — смяяўся ён разам са сваім падабаронным.

Так, барацьба за кратамі была жорсткая, аднак з волі няспынна даходзіла сюды магутнае водгулле

(Працяг на стар. 6)

Насустрач III З'езду Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі

Сакольшчына на

Сакольскі павет у перспектыве сямігодкі

Вацлаў Майсюшка

18 студзеня г. г. адбылася ў Саколцы павятовая партыйная канферэнцыя, на якой першы сакратар Павятовага Камітэта партыі тав. Дзенісюк у сваім дакладзе прадставіў кірункі гаспадарчага развіцця павета.

Якія ж гэта кірункі? Сакольшчына з'яўляецца сельскагаспадарчым паветам і таму асаблівая ўвага звернута на справы вёскі.

Выходныя паказчыкі 1958 года ўказваюць на вялікую адсталасць нашага павета ў галіне сельскай гаспадаркі. Сярэдні ўраджай з гектара чатырох асноўных збожжавых культур даходзіць усяго да 11,8 цэнтнераў, што ёсць значна менш ад сярэдняга ўраджаю ў Польшчы.

Затым даходзім да вываду, што першым падставовым напрамкам дзейнасці ў галіне сельскай гаспадаркі з'яўляецца карэнная змена структуры пасеваў — з прадукцыі збожжавых культур, асабліва аўсу, трэба пераставіцца болей на прадукцыю збожжава - прамысловых і кармавых культур. У 1965 годзе ў параўнанні да 1958 года планаваныя паказчыкі павінны быць:

	1958 г.	1965 г.
4 збожжавыя культуры	11,8 цэнт.	14 цэнт.
бульба	130,0 цэнт	145 цэнт.
цукровыя буракі	125,0 цэнт.	155 цэнт.
сена	30,0 цэнт.	35 цэнт.

Рост раслiннай прадукцыі залежыць ад росту мінеральнага і арганічнага ўгнаення.

Таму прадугледжваецца, што павялічыцца ўгнаенне з 68,6 кілаграма ў 1958 г. да 90,7 кг. у 1965 годзе ў чыстым саставе на 1 гектар сельскіх угоддзяў. Ад росту раслiннай прадукцыі залежыць развіццё гадоўлі. Выглядае гэта так, што стан пагалоўя на 100 гектараў угоддзяў будзе:

жывёла — 33,2 штук у 1965 годзе

з 29,1 штук у 1958 годзе.

свінні — 53,4 штук у 1965 годзе

з 46,4 штук у 1958 г.

Рост пагалоўя сельскай жывёлы залежыць перадусім ад кармавой базы. Сур'ёзным фактарам павелічэння кармавой базы будуць значныя выдаткі на правядзенне меліярацыі і асваенне сенажацяў і пасбішч. Агульная сума выдаткаў на правядзенне меліярацыйных работ у 1959—65 гады складае лік 48 мільёнаў злотых. Апрача меліярацыі, у гэтых гадах будзе праведзена электрыфікацыя 126-ці вёсак на кошт 19 мільёнаў злотых. (Плануем, што ў 1965 годзе ў 70 прац. будуць электрыфікаваны вёскі). Разам сельскагаспадарчыя інвестыцыі павета ў гадах 1959—1965 будуць каштаваць дзяржаве каля 67 мільёнаў злотых.

У галіне асветы за гады 1959 — 1965 плануем пабудаваць 42 новыя школы, на што прызначана 41 мільён злотых. Улічыўшы яшчэ прытым грамадскія чыны, можна сказаць, што цяжкія жыллевыя ўмовы школьніцтва ў нашым павеце ў асноўным будуць развязаны.

У галіне прамысловасці і гандлю плануем пабудаваць у Саколцы завод перапрацоўкі фруктаў і агародніны. Агульны кошт гэтай буловы замкнецца сумай 10 мільёнаў злотых.

У Саколцы, Шудзяламе, Карыціне і Сідры плануецца пабудова гаспадарчых млыноў, якія за суткі будуць здольны перамалоць 92 тоны збожжа. Іх пабудова абыдзецца сумай 22 мільёны злотых.

У сістэме гарадскога і вясковага гандлю, між іншым, плануецца будова двух каўбасных — у Янове і Крынках, 3 пякарняў — у Янове, Кузніцы і Крынках, а таксама 2 механічныя пякарні — у Саколцы і Сухаволі. Запланавана пабудова 15 магазінаў для збожжа, штучных угнаенняў і г. д. У трох мястэчках нашага павета мяркуецца пабудова 3 часальняў воўны За сямігодку пабудуем 5 вясковых гандлёвых дамоў — у Шудзялаве Сідры, Крынках, Карыціне і Янове. Агулам, у сістэме гандлю ПЗГС і ПСС планаваныя інвестыцыі ча сямігадовы план даходзяць да 30 мільёнаў злотых. Дзякуючы гэтаму, у 1965 годзе паказчык таварнага абароту ў гандлі ўзрасце да 147 прац.

У галіне камунальнай і жыллёвай гаспадаркі плануецца пабудова 12 новых жыллёвых будынкаў з 420 кватэрамі кожны. Звыш 14 мільёнаў злотых будзе прызначана на капітальныя рамонты жыллёвых будынкаў.

Праектуецца пабудова 4 глыбінных студняў, пабудова вадаправода і пачаткаў каналізацыйнай сеткі ў Саколцы. Плануем таксама пабудову 6-ці лазняў — у Сухаволі, Кузніцы, Сідры, Янове, Карыціне і Крынках, а таксама разбудова лазні ў Саколцы. Інвестыцыі ў галіне камунальнай гаспадаркі ў гадах 1959—65 ацэньваюцца ў 40 мільёнаў злотых.

Плануем таксама, што колькасць цвёрдых дарог у параўнанні з 1957 годам павялічыцца на 2^ працэнтаў.

Для справы гаспадарчага ажыўлення павета моцна прычыніцца пабудова чыгуначнай лініі, якая злучыць Саколку з Аўгустовам цераз Дуброву Гэта вялікая інвестыцыя з цэнтральнага бюджэту, якая будзе каштаваць дзяржаве звыш 110 мільёнаў злотых!

Саколка, вул. Гродзенская

Так менш - больш прадстаўляюцца планы нашага павета на гады 1959 — 1965. Ясна, што рэалізацыя гэтых планаў і намераў у пераважнаў меры будзе залежаць ад актыўнага ўдзелу ў тым усяго грамадства нашага павета пад кіраўніцтвам тэрытарыяльных партыйных арганізацый.

ВАЦЛАЎ МАЙСЮШКА — сакратар **Павятовага Камітэта** Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі ў **Саколцы.**

Ці ведаеце, што на Сакольшчыне...

...у сучасны момант у пачатковых школах вучыцца 9.423 вучняў.

*

...у 1956 годзе было электрыфікаваных 2 503 гаспадаркі; у 1957 — 3.077, а ў 1958 годзе — 3.425 гаспадарак.

*

...перад вайной ніводна вёска тут не мела электрычнага святла!

*

...у 1956 годзе налічвалася 13.852 коней; у 1957 годзе было ўжо 14 090 штук, а цяпер ёсць 14.569 штук коней.

*

...за сямігодку будзе пабудавана ветэрынарная лячэбніца ў Янове. Кошт будовы — каля 230 тысяч злотых.

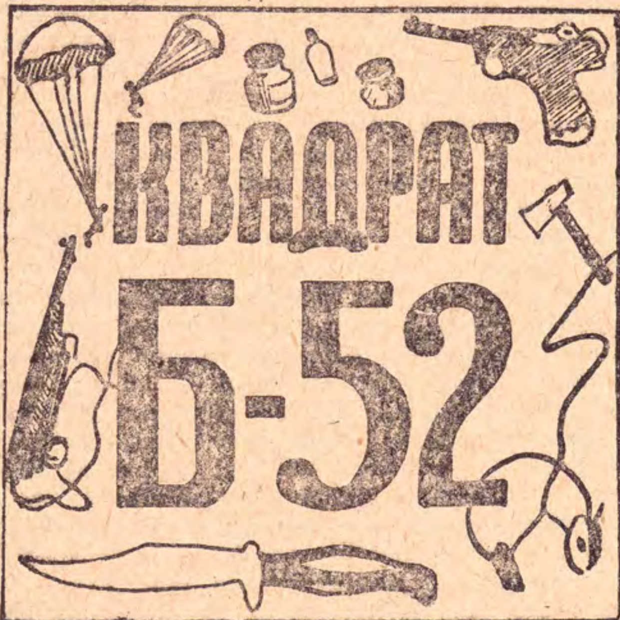
*

...у Саколцы пабудуецца інкубатарны камбінат хатняй птушкі. Будзе ён мець значны ўплыў на палепшэнне гатункаў курэй, гусей і качак у павеце. Кошт будовы — звыш 730 тысяч злотых.

*

...за сямігодку пры дапамозе грамадскіх чынаў будзе праведзена меліярацыя рэк — Ласосны, Сідры, Сакалды, Кумялкі, Бярозаўкі і Каменкі. Кошт работ ацэньваецца звыш 28 мільёнамі злотых. Вартасць праведзеных чынаў дойдзе да 1 мільёна 300 тысяч злотых. (ся)

П. БАРАШАЎ і В. ШТАІН 1)

(Дакументальная аповесць, расказаная палкоўнікам П. Н. Сахаравым і Нагаевым).

ЛЯЦІМ НА ЗАХАД.

Калі Сахараў увайшоў у кабінет, там ужо былі падпалкоўнік Тарасаў і маёр Караткоў. З двух-трох слоў Сахараў зразумеў: генерал гаворыць з Мінскам.

— Добра, таварыш Бакаеў, мы так і зробім. Чакайце нас сёння к вечару.

Закончыўшы размову, генерал палажыў трубку і падышоў да Сахарава.

— Віншую са шчаслівым зваротам...

Потым ён апусціўся ў крэсла, закурыў і доўга глядзеў на дагараючую сігарэту.

— Змучыўся?

— Трошкі. Асабліва ў апошнія дні...

— Адпачыць, зразумела, было б нядрэнна. Але... нам трэба заняцца вельмі і вельмі спешнай справай. Вылятаць трэба неадкладна. Зараз жа. Кіраваць аперацыяй даручана мне. Адпраўляемся разам. Каго з тваіх людзей можна ўзяць?

— Маёра Караткова. Астатнія, відаць, выехалі на адпачынак. Другім прапаную ўзяць дзяжурнага па ўпраўленню, а замест яго выклікаць каго-небудзь з рэзерву.

— Не маю нічога супроць.

Генерал устаў, падышоў да сейфа, дастаў з яго тоненькую папку і зноў закрыў масіўную стальную дзверцу. На вокладцы папкі было напісана: «Квадрат Б-52».

— Абставіны і задачу абмяркуем у самалёце, — растлумачыў ён.

Сахараў глянуў на гадзіннік. 14 гадзін 15 мінут.

— Вы гатовы? — спытаў генерал.

— Так.

— Тады паехалі.

У машыне Сахараў папрасіў генерала завярнуць дадому. Гэта па дарозе на аэрадром. Губанаў усміхнуўся:

— З жонкай пабачыцца?

— І гэта таксама, — адказаў Сахараў, — ды і чамадан захапіць з сабою трэба ўсё-такі...

— Ну, добра! Толькі часу ў абрэз — мінут пяць.

Жонкі дома не было. На лістку паперы Сахараў размашыста напісаў: «Вылятаю. Не хвалюйся. Пазваню». Потым узяў чамадан і хутка спусціўся ўніз.

Праз сорак мінут машына была на аэрадроме. Камандзір авіячасці далажыў генералу аб гатоўнасці да вылету. Заравелі маторы, і самалет выруліў на старт, потым, як звычайна, спыніўся, прыглушыў рухавікі і зноў заравеў імі. Мільгануў белы сцяжок старцёра, зялёнае поле, бетонная дарожка, стартавыя знакі і домікі аэрадромнай службы. Машына лягла ў віраж, і Сахараў як на далоні ўбачыў знаёмы будынак аэравакзала, паласаты конус флюгера над яго страхою, ангары і натоўп пасажыраў на пероне.

Колькі раз вяртаўся сюды Сахараў...

Самалёт лёг курсам на захад. Усе сабраліся ў невялікім салоне. Генерал сеў у крэсла, палажыў на столік карту Беларусі і тую самую папку, на якой было напісана сінім алоўкам: «Квадрат Б-52».

— Значыцца, таварышы, — пачаў ён, — цяпер мы ляцім у Мінск. Адтуль нам трэба будзе дабірацца ў беларускія лясы, у раён горада Баранавічы.

І ён дакладна, немнагаслоўна растлумачыў абставіны.

— Мінулай ноччу дазор пагранічнага нарада пачуў шум авіяцыйных матораў і зафіксіраваў, што невядомы самалёт праляцеў праз нашу дзяржаўную граніцу. Самалёт ішоў на ўсход на вышыні трохсот-чатырохсот метраў. Прыкладны кірунак — да горада Баранавічы. Праз некаторы час другі дазор

новай дарозе

З візітам у старшыні Клуба радных у Кнышэвічах

Іван Чаховіч з'яўляецца старшынёю клуба радных у Кнышэвічах, які згуртоўвае 9 радных Бабіцкай Грамадскай рады. Памалу разгаварыліся мы аб справах вёскі і аколіц. Іван Чаховіч з надзеяй у голасе расказвае аб тым, што ў бліжэйшыя гады ў недалёкіх Бабіках запланавана пабудова асяродка здароўя з радзільным домам, які будзе каштаваць звыш аднаго мільёна злотых.

— Гэта вельмі добра, што паблізу будзе такі шпіталь, — кажа ён.

Але такі асяродак здароўя мусіць мець добрае злучэнне з павятовым цэнтрам — з Саколкай. І вось кнышэвіцкія гаспадары абавязаліся ў бягучым годзе чынамі пабудаваць дарогу ад сакольскай шашы. — А гэта вось і будзе наша вялікая дапамога будучаму асяродку здароўя.

— Сельская гаспадарка ў нас невысока стаіць. Прыдалося б тут арганізаваць сельскагаспадарчы гурток. Мабыць, у лютым у нас што-небудзь і выйдзе з гэтай справай. Не ўсе нашыя гаспадары маюць пераканане да новых метадаў гаспадаравання, да жыцця па-новаму.

Але ўжо першыя гаспадарскія клопаты відавочны. Напрыклад, справа з пасадкай маладога лесу. Многа ў аколіцы «лысых» узгоркаў, якія не даюць гаспадарам ніякай карысці. Так, Мікалай Чаховіч пасадзіў каля 2 га лесу, Міхась Аўхімік пасадзіў 1 гектар маладога лесу, а 76-гадовы Антон Макар засадзіў лесам 6 гектараў сваіх пяскоў.

Вялікую ролю ў пашырэнні культуры ў вёсцы адыграе электрычнае святло, якое ўжо ў гэтай сямігодцы атрымаюць Кнышэвічы.

— Дзяржава нам у многім дапамагае, — кажа Чаховіч. Але на ўсё грошай не хопіць — трэба дапамагчы чынамі. Мы ж усё робім для сябе, для справы заможнейшага жыцця вёскі. — Чаховіч усміхаецца і кажа:

— Каб у будучым было так, як гэта калісьці ў «Ніве» пісалі, што «кожны беларус хоча мець свой аўтабус» (справа ў балонавых вазах). (ся)

Сесія Грамадскай Рады ў Крынках

Нядаўна ў мястэчку Крынкі адбылася сесія мясцовай Грамадскай Рады.

— Высокая Рада! — пачаў сваё выступленне старшыня Прэзідыума Мар'ян Ярашэвіч. — На сённяшняй сесіі будзе прадстаўлены праект плана гаспадарча-культурнага развіцця нашай грамады ў гадах 1959—65. Гэты праект апрацаваны Прэзідыумам Рады пры цесным супрацоўніцтве ўсяго грамадскага актыву. Улічаны тут прапановы грамадскасці, якія былі высунуты на сустрэчах з людзьмі і грамадскіх сходах. Гэтыя прапановы з'яўляюцца цалкам рэальнымі і мажлівымі ў рэалізацыі, бо маюцца для гэтага ўсе спрыяльныя ўмовы.

Што за 7 год будзе ў Крынках?

У галіне прамысловасці і рамяства ўжо ў 1960 годзе намечана пачаць будову цагельні. У сувязі з развіццём механізацыі сельскай гаспадаркі патрэбна будзе арганізаваць слёсарска - мантажны пункт. У парадку дня пастаўлена справа арганізацыі Малачарскага кааператыва на базе існуючага тут Аддзела Малачарскага кааператыва ў Саколцы. Кіруючыся мясцовымі патрэбамі, будзе ўтворана рымарская майстэрня.

Ужо ў гэтым годзе ў мястэчку пабудуецца 800 метраў вуліц. Запланавана выбрукаванне дарогі на ўчастку Крынкі і вёска Рахавік і пабудова бетоннага моста на рачулцы Крынчанка па вуліцы Гарбарскай. Намечана таксама правесці рэгуляцыю Крынчанкі па вуліцы Надрэчнай. За ўвесь час у самім мястэчку павінна быць пасаджана звыш 4.000 дрэўцаў і высаджаны палявы гасцінец на ўчастку Крынкі — Юраўляны (5 км).

За час сямігодкі плануецца атрыманне 170 новых жыллёвых кватэр з прыватнага будаўніцтва, капітальных рамонтаў і сцяснення бюр ГС-а.

У галіне гандлю мяркуецца адкрыць 9 новых крамаў. Існуе патрэба адкрыцця Дома Кніжкі. Неабходна разбудаваць кірмашны рынак.

Шырокія планы ў галіне асветы і аховы здароўя. На 1964 год прадугледжана разбудова мясцовай сямікласнай школы ў агульнаадукацыйны ліцэй. Неўзабаве мае быць пачата работа над пабудовай лазні. У 1961 годзе на базе мясцовага раённага шпіталя намечана ўтварэнне Аддзела Павятовага «хуткай дапамогі» ў Саколцы.

Насельніцтва вёскі Юраўляны дамагаецца ўтварэння лекарскага пункта. Арганізацыя гэтага пункта прадугледжана на 1962 год. Будзе ён адкрыты 2 дні ў тыдні. Адзін дзень будзе прымаць лекар, а другі дзень — зубны лекар, якіх будуць давозіць з Крынак самі гаспадары вёскі.

Яшчэ ў бягучым годзе пачнецца будова спартыўнага стадыёна.

Як бачым, планы шырокія, але і мажлівыя ў выкананні. (ся)

Павялічыцца лік пабудаваных школ

За гады народнай улады буйна развілася на Сакольшчыне асвета. Пры санацыйнай уладзе большасць пачатковых школ змяшчалася ў нанятых сялянскіх хатах. Цяпер такіх школ ужо мала.

Да гэтага часу пабудавана 16 новых школ, а ў 15-ці школах праведзены капітальныя рамонты.

Ужо ў 1956 годзе ў павеце налічвалася 341 настаўнікаў. У сучасны момант ёсць іх 375 асоб. (ся)

Вясковая настаўніца

Школа ў Сухінічах стаіць скраю вёскі. Вакол, на дзядзінцы, на зімовым ветры шумяць абмерзлыя галіны дрэў. У невялікіх сенцах цішыня. Адбываюцца ўрокі. Але вось прарэзліва зазвінеў званок. Перапынак. Дзяўчынкі і хлопцы гурбой хлынулі на двор.

У класе за сталом бачым настаўніцу Зою Цілюлька. У класным дзённіку запісвае ўрок. На чорнай школьнай дошцы крэйдай выкаліграфаваны беларускія словы — «Наша школа», «Наш дом» і г. д. Гэта быў урок беларускай мовы.

— Нялёгка тут разгарнуць культурную працу, — кажа Зоя. Галоўная перашкода — гэта брак вясковай святліцы. Школа з'яўляецца бадай адзіным цэнтрам культуры...

Не так даўно ў Сухінічах паўстаў гурток ЗМВ. Моладзь выбірае Зою сакратаром праўлення гуртка. Нягледзячы на цяжкія ўмовы, прыступілі да дзейнасці. І вось ужо ў месяцы снежні мінулага года быў арганізаваны курс гатавання і пячэння. Цяпер ЗМВ-оўцы намераны арганізаваць курс крою і шыцця.

Настаўніца Зоя Цілюлька ўмее спалучыць сваю працу ў школе з грамадскай дзейнасцю. У мясцовай школе працуе каля чатырох год. Ведае вёску, людзей.

Ад 1955 года з'яўляецца яна членам Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі. І тут пазнаем Зою не толькі як добрую настаўніцу і маладзёжную актывістку, але таксама і як партыйнага дзеяча. У сучасны момант з'яўляецца другім сакратаром пярвічнай партыйнай арганізацыі. Больш года настаўніца Зоя Цілюлька з'яўляецца лектарам партыйнай арганізацыі.

Вечарам, 29 студзеня, у вялікім класным пакоі было шумна. Прыйшлі сюды моладзь і дарослыя. Адбываліся заўзятыя спрэчкі аб мажлівасцях пашырэння культурнага жыцця ў вёсцы; каб доўгія зімовыя вечары не былі такімі нуднымі і аднастайнымі. Моладзі ў Сухінічах шмат — можа паўстаць артыстычны гурток.

Адразу ж знайшліся і першыя ахвотнікі — будучыя самадзейныя артысты. Моладзь папрасіла Зою дапамагчы ў гэтай важнай і ўдзячнай справе.

Яшчэ адным абавязкам больш. Але ці ж можна паставіць спісную мяжу паміж абавязкамі? Кажуць, у жыцці няма такіх вострых граніц, адна дзейнасць з другою непарыўна вяжацца.

Вось чаму шчыра хочацца верыць, што настаўніца Зоя Цілюлька, партыйная дзеячка, у многім дапаможа моладзі ў развіцці культурнага жыцця ў вёсцы. Гэтым самым наблізіць яе да чыстых ідэй сучаснасці. І хіба недалёкі той час, калі шум абмерзлых галін над Сухінічамі заглушыць песня, якую будуць спяваць маладыя моцныя галасы. (ся)

пагранічнай аховы ў дваццаці трох кіламетрах паўднёва-заходней горада Гродна таксама чуў шум матораў. На гэты раз самалёт ішоў на захад на вышыні прыкладна пяцісот метраў.

— Па наведзеных спраўках стала вядома, — працягваў генерал, — што ў гэты час нашыя самалёты не пралятаў. Значыць, ноччу невядомы самалёт парушыў граніцу Савецкага Саюза. Параўноўваючы звесткі аб часе і аб месцы пралёту граніцы на ўсходзе і дадзеныя аб часе і месцы выхаду на захад, удалося, праўда яшчэ арыентыровачна, вызначыць трасу палёту парушальніка і раён яго развароту. Невядомы самалёт знаходзіўся над нашай тэрыторыяй больш гадзіны. Ёсць усе падставы меркаваць, што з яго быў выкінуты парашутыст. А можа нават і цэлая група, калі яны задумалі ажыццявіць тую аперацыю аб якой нам стала вядома...

Генерал адкрыў папку. Там ляжалі тэлеграмы ад пагранічнікаў і першыя паведамленні органаў дзяржбяспекі Беларусі.

— Вось усё, што мы з вамі пакуль што маем... Праўда, акрамя гэтых нямногіх звестак, ёсць адзін сігнал, — генерал узяў з папкі ліст паперы і зачытаў уголас:

— «Сёння ноччу адзін з нашых радыёцэнтраў зафіксіраваў работу радыёцэнтра амерыканскай разведкі ў Франкфурце - на - Майне. Пазыўнымі «Дві дэ мае» цэнтр выклікаў невядомага нам агента і трымаў з ім сувязь. Агент паспеў перадаць цэнтру дзве шыфрованыя радыёграмы. Іх удалося запісаць але ключа да іх няма. Па прыблізных дадзеных гэты радыёагент працаваў недзе ў гэтым квадраце».

Генерал Губанаў адзначыў вялікі ўчастак карты, які ахопліваў раёны беларускіх гарадоў Стаўбцы, Налібокі, Івянец, Валожын, Вішнеў, Любча, Навагрудак.

— Гэта Налібоцкая пушча. З матэрыялаў і паведамленняў мясцовых таварышаў вядома, што тут амаль непраходныя, забалочаныя лясныя масівы. У вайну там базіраваліся беларускія партызаны. Размер раёна — некалькі сот квадратных кіламетраў. Вось там нам і трэба будзе правесці аперацыю, якая ўмоўна названа «Квадрат Б-52». Думаю, што задача, якая стаіць перад намі, зразумела кожнаму.

— Зразумела... — адказаў нехта.

— Задача зразумелая і вельмі цяжкая. Напэўна, прыдзецца мець справу з жорсткім і ўзброеным да зубоў праціўнікам. Хто з вас любіць паляванне? Ну, скажам, пахадзіць са стрэльбачкай па лесе, пастраляць цяцераў, пазараваць у лесе? — спытаў раптам генерал.

Усе ажывіліся. Аказалася, што кожны даўно марыць аб такім прыемным адпачынку.

— Аб адпачынку прыдзецца зразумела, забыць, а папаляваць, маючы ў руках стрэльбачку, прыдзецца. — Генерал глядзеў на карту і думаў аб сваім. — Падрабязныя дэталі ўзгоднім на месцы, а пакуль — у нас яшчэ каля гадзіны дарогі, можна адпачыць, абдумаць...

У самалёце маўчалі, ды і гаварыць, уласна кажучы, не было аб чым. Вядома было толькі адно: задача. Усё астатняе трэба было разгадаць і што б там не стала знайсці праціўніка і абясшкодзіць.

— Знойдзем? — звярнуўся генерал да Сахарава.

— Павінны, Аляксей Фёдаравіч. Без гэтага нас у Маскву не пусцяць! — спрабаваў аджартавацца палкоўнік.

— Запамятай, — сур'ёзна глянуў на Сахарава генерал Губанаў. — Гэта самая Налібоцкая пушча — рэч сур'ёзная. Там ёсць такія месцы, дзе й самаму загубіцца нядоўга...

Сахараў маўчаў, у галаве яго круціўся цэлы хаос меркаванняў і здагадак, звязаных з новай аперацыяй.

— Разумею. Вось што я падумаў, таварыш генерал: сярод чэкістаў Беларусі многа былых партызанаў. Іменна з іх і трэба фарміраваць касцяк аператыўнай групы «паляўнічых», як вы прапанавалі...

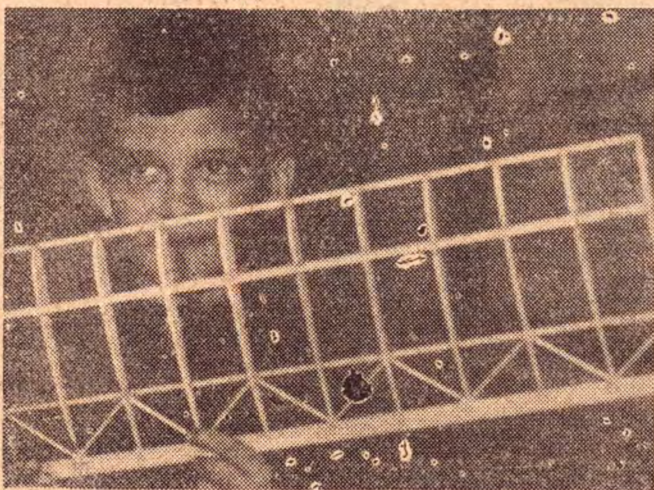
— Я таксама такой думкі. Падрабязны план аперацыі распрацуем на месцы, з беларускімі таварышамі, — спакойна і неяк нават будзённа адказаў Губанаў.

Але Сахараў выдатна ведаў, што ў глыбіні душы генерал перажываў не менш за іншых і таксама быў заняты думкай аб названых «гасцях». Хто яны? Колькі іх? Адкуль і з якой мэтай з'явіліся?

Непрыкметна падляцелі яны да Мінска, і самалёт пайшоў на пасадку.

(Працяг у наступным нумары)

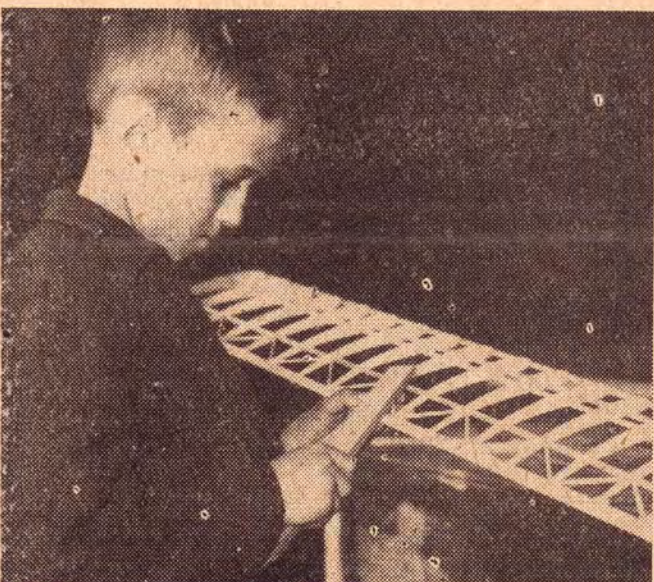
У клубе авіяаматараў у Беластоку

І хто толькі з хлопцаў не марыць аб палётах!

Юрык вельмі хоча паглядзець, як робяць планёры старэйшыя.

Першыя, яшчэ пакуль нясмелыя, самастойныя спробы...

Інструктар Дашэўскі заўсёды параіць і дапаможа сваім маладым сябрам.

Гэтая моладзь не мае часу на хуліганскія выбрыкі.

Паўлоўскі сканструяваў мадэль з сапраўдным бензінавым маторчыкам, якая заваявала другое месца ў краіне.

Тэкст і фота — І. Рыбінскі

Чарлз Дарвін

(да 150-годдзя з дня нараджэння)

Чарлз Дарвін (1809 — 1882) — вялікі англійскі вучоны — натураліст, які стварыў тэорыю эвалюцыйнага развіцця арганічнага свету і які зрабіў пачатак навуковай біялогіі.

Абагульніўшы тысячагоднюю практыку сельскай гаспадаркі і дасягненні прыродазнаўства, Дарвін даказаў, што сучасныя віды раслін і жывёл, уключаючы чалавека, ёсць прадуктам гістарычнага працэсу, які працягваўся мільёны год. Асноўным у эвалюцыйным вучэнні Дарвіна з'яўляецца тэорыя натуральнага і штучнага адбору, у выніку якой стваралася і ствараецца мэтазгоднасць у будове арганізмаў, у іх прыстасаванасці да ўмоў жыцця.

Дарвінізм разбурыў існаваўшае да гэтага рэлігійнае ўяўленне аб стварэнні відаў і іх нязменнасці і садзейнічаў перамозе матэрыялізма над ідэалізмам у біялагічнай навуцы.

Вучыся ўмеру добрым манерам

Як спажываць страву

Толькі той адчувае сябе за сталом проста і натуральна, хто не толькі добра ведае прызначэнне ўсіх прадметаў, якія знаходзяцца на стале, і ўмее імі карыстацца, але правільна ўжывае ўсе стравы.

Супу наліваюць няпоўную талерку, каб не разліць. Калі ён гарачы, можна астудзіць, асцярожна мяшаючы лыжкай, але ні ў якім разе нельга на яго дзьмуць, інакш разальецца на абрус. Смажаніну, сасіскі, сардэлькі, адбіўныя катлеты ядуць пры дапамозе нажа і відэльца, але не разразаюць усё адразу на кавалачкі (інакш ўсё астыне і не будзе такім смачным); трэба адразаць па невялічкім кавалачку. Нож трымаюць у правай руцэ, а відэлец — у левай. Калі ў час абеду ўзнікае неабходнасць пакласці нож або відэлец, то гэта робяць так, каб канец ляза нажа або зубцы відэльца былі на краі талеркі. З нажа ніколі нічога не ядуць. Вінегрэт, салату, тушаную гародніну, запяканку, сечаныя катлеты, яечню, кашу і іншыя стравы, якія не трэба рэзаць, ядуць толькі відэльцам, які патрэбна трымаць у правай руцэ. Хлеб або булку бяруць у левую руку, ламаюць маленькія кавалачкі.

Калі ядуць рыбу, нажом звычайна не карыстаюцца, — гэта прадыктавана разумнымі мерамі перасцярогі: разразаючы рыбу нажом, можна адрэзаць і праглынуць дробную костачку. Калі на абед пададзена птушка, то спачатку зразаюць мяса з касцей, карыстаючыся нажом і відэльцам, а потым застаўшаеся на костачцы мяса з'ядаюць, узяўшы ў рукі костачку.

Костачкі ад мяса, рыбы, птушкі, складаюць на асобную талерку. Калі такой няма на стале, тады патрэбна класці на край сваёй талеркі. Пасля яды лыжку, вілку і нож кладуць на сваю талерку.

Сэрца камуніста

(Працяг са стар. 3)

(Працяг са стар. 3)

усенароднай барацьбы, якая ў тыя дні шумела прыбоем антыфашысцкага Народнага фронта, натхнялася ростам магутнасці СССР, гераічнай барацьбой іспанскіх рэспубліканцаў, разам з якімі на штурм фашызма ішлі інтэрнацыянальныя брыгады. Пра гэта не маглі маўчаць нават і панскія адвакаты, сярод якіх, дарэчы, траплялiся і прагрэсіўныя людзі.

Набліжэнне вайны, у якой палітвязні адчувалі адно з двух — смерць або вызваленне, трывожыла і акрыляла іх надзеяй з кожным днём усё больш. Трагічны роспуск Камуністычнай партыі Польшчы і фракцый яе, КПЗБ і КПЗУ, ударыў па таварышах вельмі балюча. Партыі больш не было, але камуністы засталіся самімі сабою: яны змагаліся, як і дагэтуль, у імя ленінскіх несмяротных ідэй. Турэмная партарганізацыя была распушчана, але камуна не перастала існаваць і дзейнічаць.

Улетку трыццаць дзевятага года Павел аслабеў і занядужаў, здавалася, канчаткова. Рукі і ногі, дашчэнту вымучаныя рэўматызмам, адмаўляліся служыць. З кожным днём цяжэй было дыхаць ад ціску ў грудзях, цяжэй думаць ад болю ў галаве... Сябры настойліва раілі прасіць дазволу на выпіску малака. Але адказ румянага ўрача на скаргу яшчэ аднаго хворага быў вытрыманы ў агульнадзяржаўным стылі. Усе пракуроры, у кожнай з чатырох турмаў, дзе Павел сядзеў, на ўсякія скаргі адказвалі аднолькава: «У нас тут, псякрэў, турма». Намеснік «міністра справядлівасці», які нядаўна ласкава наведаў Равічскую турму, шкадаваў яшчэ больш тонка: «А што вам тут, панове, гатэль «Еўропа»?...» Пан доктар у сваю чаргу, паглядзеў на Паўлавы скуру ды косці і засмяяўся: «Як на пажыццёвага арыштанта, ты і так выглядаеш задобра. Зайдзі праз месяц».

Праз месяц было 1 верасня 1939 года.

У апошнія перадваенныя дні камуна не аднойчы выступала з патрабаваннем: «Цяпер не час на спрэчкі, пашліце нас на фронт! Вазьміце нашы грошы ў фонд нацыянальнай абароны!» Патрабаванні гэтыя былі абумоўлены галоўнай задачай дня: гітлерызм — найбольшы вораг працоўных, неабходна выступіць супроць яго ў абарону польскага народа.

Грошы ад палітвязняў узялі, а на просьбу даць зброю адміністрацыя адказала маўчаннем.

Апроч усяго — к таму часу з цэнтральных турмаў краіны ў Равіч, пад самую нямецкую граніцу, было прывезена нямала палітвязняў, а з варшаўскай турмы—віднейшых дзеячоў камуністычнага падполля. Адступаючы, пілсудчыкі вырашылі пакінуць іх на расправу свайму нядаўняму шаноўнаму партнёру па нацiску на «варварскі, бязбожны Ўсход»...

На досвітку першага верасня турма прачнулася ад гулу недалёкай кананады. На двары — незвычайная мітусня. У будцы, замест стражніка, — «абывацельска страж» з белымі павязкамі на рукаве. На стук з камераў і на крык ніхто не адказваў... Пасля на калідоры другога павільёна пачулася мноства крокаў і шум... У камеры, дзе сядзеў Павел, і ва ўсіх іншых камерах таварышы пачалі развітвацца... Гэта — або ўжо гітлераўцы, або яшчэ фашысты польскія — усё роўна смерць... Павел стаў першы, каля дзвярэй,... Ды тут пачуўся звонкі, радасны голас Ванькі Рыся:

«Павел, выходзь!.. А дзе Валодзя Царук? Дзе Бучэк?...»

Дзверы камер паадчыняліся назаўсёды.

Гэта зрабілі сябры з крымінальнікаў, даўно ўжо, кажучы мовай адміністрацыі, «распрапагандаваных камуністамі». У служанкі начальніка турмы была ў першым павільёне «сімпатыя». Уранні дзяўчына прыбегла туды і перадала свайму хлопцу, што ні Улана, ні яго памагатых — нікога няма. Вязень пачаў крычаць: «Вады!» Вялы, разгублены дазорца, які не ўцёк, адчыніў камеру: «Ідзі напіся сам». Хлопец адабраў у яго ключы і перш за ўсё адамкнуў камеру, дзе быў Рысь. Любімец абодвух павільёнаў, былы кавалерыст - будзёнавец, навечна асуджаны за забойства дзяржаўнага лесніка, ён быў адным з найбольш «распрапагандаваных»: не толькі дружыў з камуністамі, быў іх надзейным сувязным, але і сам вёў палітработу сярод крымінальнікаў. Першае, што зрабіў Ванька Рысь, — загадаў вызваліць палітвязняў: яны нам скажуць, як быць далей!..

...Ты памятаеш, Валодзя, той незабыўны верасынёўскі ранак — удары молата, якім мы разбівалі падвальныя дзверы, каб выпусціць на сонца нашых таварышаў, прывезеных з варшаўскай турмы; стрэл з вышкі, які паваліў на брук аднаго з сяброў, апошні, развітальны стрэл нашых катаў, хваляванне, з якім мы бралі ў рукі сваю хатнюю, вясковую вопратку, што цярпліва, трынаццаць год чакала нас на паліцы турэмнага склада; апошні наш выхад з турэмнай брамы — з палымянай рашучасцю ісці ў бой за Народную Польшчу?..

(Працяг будзе)

Хроніка БГ-КТ

31 студзеня, у Беларускім агульнаадукацыйным ліцэі ў Бельску адбылася ёлка. Арганізаваў яе бацькоўскі камітэт. Вучні пачатковых класаў атрымалі святочныя падарункі.

*

У мінулым тыдні Ваяводскае Праўленне Таварыства польска - савецкай дружбы падарыла звыш 500 кніжак для бібліятэкі Гарадскога Аддзела БГ-КТ у Беластоку. За гэта Ваяводскаму Праўленню ТП-СД належаць словы шчырай падзякі.

*

У нядзелю — 8 лютага ў Беластоку ў Павятовым Аддзеле Беларускага таварыства адбылася нарада праўленняў вясковых гурткоў Беларускага таварыства. Зроблена падсумаванне вынікаў дзейнасці за апошнія месяцы і намечана план далейшай дзейнасці .

*

Вечарам 5 лютага ў вёсцы Райкі (Бельскі павет) адбылася сустрэча насельніцтва з актывістамі Павятовага Аддзела Беларускага таварыства ў Бельску. На гэтай сустрэчы, між іншым, абмяркоўвалася справа пабудовы святліцы і выбран камітэт будовы. Гаспадары задэклараваді дапамогу чынамі.

*

У пятніцу 6 лютага ў вёсцы Макры (Бельскі павет) арганізаваўся гурток Беларускага грамадска - культурнага таварыства. Ужо ўступіла ў яго звыш дзесяці асоб.

*

Фільмовая экіпа Галоўнага Праўлення Беларускага таварыства ў Беластоку ў гонар 40-ой гадавіны Беларусі зрабіла рэйд па Бельшчыне. Мясцоваму насельніцтву прадэманстравана 8 фільм - сеансаў і праведзены гутаркі аб Беларускай Рэспубліцы. (ся)

Яшчэ адна школа для дарослых

У вёсцы Боцькі, Бельскага павета, арганізавана вячэрняя школа для дарослых з VI і VII класам навучання. Разам у гэтую школу ходзіць звыш 20 асоб. Навука мае працягвацца да месяца мая. Апрача таго, тут арганізавана двухгадовая сельскагаспадарчая школа для тых, якія закончылі 7 класаў і хочуць здабыць сельскагаспадарчыя веды.

Чытачы пішуць

Ці дастаткова 7 класаў

Вельмі многа дзяўчат і хлопцаў, закончыўшы 7 класаў, застаюцца на вёсцы для таго, каб працаваць на гаспадарцы.

Разам з заканчэннем пачатковай школы пераважна парываюцца ў іх сувязі з кніжкамі, пры дапамозе якіх мы і пашыраем свае агульныя і фаховыя веды. А калі нават гэтая моладзь і чытае, дык у найлепшым выпадку толькі сенсацыі. Я не гавару, што такія кніжкі дрэнныя і бескарысныя, аднак на першым плане перад кожным маладым чалавекам трэба паставіць заданне падрыхтавацца да прафесіі, ды не да якой іншай, як да прафесіі гаспадара - земляроба. Прафесія, здавалася б, лёгкая, аднак гэта не так.

Ці ў шахту, ці на металургічны завод, ці на які-небудзь іншы прымаюцца тыя людзі, якія маюць ужо падрыхтоўку да адпаведнай працы. На вёсцы застаюцца людзі з самым нізкім узроўнем, нягледзячы на тое, што гаспадару таксама патрэбны шырокія веды.

Працу на гаспадарцы можна падзяліць на пасобныя галіны, пры чым кожная з іх звязана з іншай. Такім чынам, 7 класаў і тое, чаму можам навучыцца ад нашых бацькоў, недастаткова для таго, каб добра ўтрымаць гаспадарку. Нашы бацькі гаспадараць пераважна па-старому, а гэтыя метады не даюць належных вынікаў.

Сёння кожны, хто закончыць 7 класаў пачатковай школы і намераны працаваць на гаспадарцы, павінен паступіць у сельскагаспадарчы тэхнікум. Калі матэрыяльныя, або іншыя ўмовы прымушаюць усё ж-такі адразу застацца працаваць на гаспадарцы, тады можна знайсці іншую дарогу да навукі — паступіць у Завочны сельскагаспадарчы тэхнікум.

Тыя, хто застаецца на вёсцы, могуць здабыць прафесію тэхніка - земляроба на такіх правах, як моладзь, якая вучыцца стацыянарна.

Моладзь, якая не вучыцца, мае шмат вольнага часу ў доўгія восенія і зімовыя вечары. А гэты час можна выкарыстаць на навуку.

Кожны вучань — завочнік абавязаны складаць экзамены па завучанаму матэрыялу, а на працягу года некалькі разоў адбываюцца залікі — прафесар кантралюе, наколькі вучань засвоіў матэрыял. Памятаю, як хваляваўся я сам, калі мне давялося першы раз здаваць на залік, але адразу пасля першага пытання я адчуў сябе спакойным. Гэта не быў экзамен такі, якім мы сабе яго ўяўляем, а проста звычайная размова з прафесарам на розныя тэмы па данаму прадмету. Такім чынам прафесар ацэньваў, наколькі я засвоіў веды.

Я вышаў ад прафесара вельмі задаволены.

Але на вёсцы ёсць шмат моладзі, якая нават не закончыла 7 класаў пачатковай школы. Гэтая моладзь павінна паступіць на вячэрняе навучанне, арганізаванае для тых, якія не маюць пачатковай адукацыі.

А. ГАДЛЕЎСКІ
Саколка

Моладзь у Райках заслугоўвае пахвалы

1 лютага г. г., нягледзячы на засыпаную снегам дарогу, маладзёжны самадзейны гурток з вёскі Райкі (Бельскі павет) адправіўся з падрыхтаванай п'есай «Мікітаў лапаць» у вёску Студзіводы, дзе наладзіў пастаноўку.

Моладзь і старэйшыя з вёскі Студзіводы вельмі задаволены тым, што маглі на вясковай сцэне паслухаць родную мову.

Асаблівай пахвалы заслугоўвае 60-гадовы Рыгор Семянюк, які супольна з моладдзю працуе ў мастацкім калектыве ў Райках. (м)

Такія вынікі калектыўнай працы

Сельскагаспадарчы кааператыў у вёсцы Крывая арганізаваўся яшчэ ў 1951 годзе. Зараз ён налічвае 29 членаў.

Кааператыўшчыкі з Крывой цяжкую фізічную працу пры апрацоўцы зямлі ўсё больш замяняюць машынамі. Кааператыўшчыкі маюць свой малацільны агрэгат, трактар, грузавую машыну, дзве жняяркі, сеялкі, культыватары і іншыя машыны.

У мінулым годзе кааператыўшчыкі з Крывой у падарунак ад калгаснікаў Гродзеншчыны атрымалі навейшы камбайн.

Дзякуючы шырокай механізацыі працы, кааператыўшчыкі штогод дасягаюць выдатных вынікаў у сельскагаспадарчай вытворчасці. Напрыклад, у мінулым годзе яны ў сярэднім з гектара атрымалі: жыта — 14,1 цэнтнера, пшаніцы — 15 цэнтнераў, ячменю — 13 цэнтнераў, аўса — 16 цэнтнераў і бульбы — 150 цэнтнераў. Гэтыя вынікі — адны з лепшых на Беласточчыне.

У лістападзе мінулага года сяляне вёскі Дабраміль таксама арганізавалі сельгаскааператыў. У яго ўступіла 8 членаў. (вб)

У краме непарадкі

У Сухавольцах (Гайнаўскі павет) ёсць крама, у якой прадаўшчыком працуе Уладзімір Масальскі. Прадаўшчык вельмі нядбайна адносіцца да працы. У краме непарадкі, у нядзелю збіраюцца тут п'яніцы — п'юць гарэлку. Калі ў той час зойдуць дзеці за алоўкамі ці сшыткамі, дык іх таўкачом выганяюць. Такім чынам хочуць пазбыцца сведкаў п'янкі, каб жонкі нічога не даведаліся. Жыхары вёскі чамусьці не могуць запрэчыць гэтаму, а ГС у Кляшчэлях, таксама не пастараецца ліквідаваць гэтую кампанію.

УЛ. МАЦЕЙКА
Сухавольцы

ПКС перапрашае

Мы атрымалі ліст ад гр. А. Закройшчыка з вёскі Кленікі, у якім была скарга на ПКС.

ПКС разгледзеў скаргу і сцвердзіў, што абслуга аўтобуса вінавата. Кандуктар пакараны. Кіраўніцтва ПКС перапрашае пасажыраў, якія спазніліся на аўтобус і прыме магчымыя меры, каб палепшыць працу свайго прадпрыемства.

Паведамленне

Рэдакцыя атрымала многа лістаў ад чытачоў, якія зрабілі падпіску на «Ніву» на 1959 г. з просьбай выслаць Беларускі Каляндар на 1959 г.

Паведамляем, што ў гэтым годзе рэдакцыя не высылае бясплатна падпісчыкам каляндары.

Хто яшчэ не купіў, а хоча купіць Беларускі Каляндар на 1959 г., няхай вышле заказы на адрас Гал. Праўлення БГ-КТ у Беластоку вул. М. Складоўскай 7. Цана календара 5 зл.

Бельск, вул. Міцкевіча.

Павялічваюцца кадры беларускіх настаўнікаў

Як мы даведаліся, звыш 30 былых выпускнікоў Беларускага агульнаадукацыйнага ліцэя ў Бельску вырашыла працаваць у беларускім школьніцтве на Беласточчыне. Дагэтуль працавалі яны ў розных установах або адбывалі службу ў арміі.

Гэта з'яўляецца сур'ёзнай дапамогай у барацьбе за развіццё школьніцтва беларускіх вёсак.

(ся)

Практычныя парады

Як самому на свае патрэбы выправіць скурку трусоў

Перш за ўсё трэба ўмець правільна зняць з труса скурку і добра яе высушыць.

Затым рыхтуем патрэбную колькасць переваранай вады і калі яна мае ўжо летнюю тэмпературу, на кожны літр вады ўсыпаем 7 дэкаграмаў парашку «алуну», якога можна купіць у аптэцы ці ў аптэчным складзе і да гэтага дадаць дакладна 3 дэкаграмы звычайнай кухоннай солі.

Калі соль і алун раствораца ў вадзе, то тады ўкладваем адна на другую падрыхтаваныя скуркі ў якую - небудзь шырокую драўляную або эмаліраваную пасудзіну, напрыклад, таз да ўмывання, ці начоўкі, шэрсцю ўверх і заліваем растворам так, каб усе скуркі пакрыліся вадою. Скуркі павінны мокнуць ад 5 да 10-ці дзён у залежнасці ад тэмпературы. Летам — менш, зімою — больш. Праз 5—6 дзён вялікім пальцам або нажом прабуем аддзяліць так званую мязгу ад самой скуркі. Калі мязга не аддзяляецца, то ніжнія скуркі па чарзе перакладаем на верх і яшчэ некалькі дзён трымаем у тым жа самым растворы. Калі мязга аддзяляецца, то трэба скурку выкруціць з вады, лёгка падсушыць і, калі заўважым крышталікі на скуры, то трэба старанна кожную скурку размяць, расціраць і выцягваць у розных кірунках або вырабіць валкаўніцай, а пасля зрабіць эмульсію з 1/4 літра свежай смятаны, змешанай з жаўтком курынага яйка, і гэтай эмульсіяй лёгка нацерці скуру, высушыць, вытрапаць і зложыць удвая, а шэрсць дзеля эластычнасці крыху пацерці сталярскай паперай і ўжо можна шыць паліто, шапку ці душагрэйку, якая будзе мягкай, лёгкай і цёплай.

Смела трэба ўзяцца за выпраўку скурак дома, а, калі мы будзем добра ўмець без грашовага выдатку гэта рабіць, то набярэмся больш ахвоты да гадоўлі гэтых вельмі карысных і мілых звяркоў, якія харчуюцца пераважна рознымі адпадкамі і таннай пашай.

Н. ПЕРАВОЙ

АЛЕСЬ БАРСКІ — прышліце свой адрас. Маем вам цікавую прапанову.

ПЯТРУСЬ ЗАРЭЧНЫ — падайце адрас.

РЫГОР ЯКАНЮК і ВАЛОДЗЯ КУЛІК — Дубічы Асочныя. Адказы на лісты высылаем поштай.

Узнагарода

Узнагароду 100 зл. за найлепшы ліст у мінулым тыдні атрымае А. Гадлеўскі з Саколкі.

„NIWA"

Organ ZG BTSK. Adres ZG BTSK: Białystok. M. C. Skłodowskiej 7. tel. 54-14

Redaguje Kolegium. Adres redakcji: Białystok. ul. Wesołowskiego 1. tel. centr. 37-41 red. naczelny · sekretariat 25-89.

Wydawca Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa".

Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2.40 zł. kwartalnie — 7.20 zł. półrocznie — 14.40 zł., rocznie — 28.80 zł.

Wpłaty kierować na PKO 12-6-1312 w Białymstoku dla PUPiK „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć, na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma.

Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju. Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10.15 zł półrocznie — 20.30 zł. i rocznie — 40.60 zł. Należność na prenumeratę za granicę wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa.

Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich tak i zamorskich (z wyjątkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONA" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto N.B.P. Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi $ 4,16

Nkł. 5.000 Bltk. [illegible]

Усякая ўсячына

Адзіная магчымасць

У дыжурцы старшай медсястры аднаго шпіталя зазваніў тэлефон. — «Галло! Як там адчувае сябе пан Гобэн?» — чуе сястра голас у трубцы.

— Аперацыя ўдалася і ён адчувае сябе добра, і за тыдзень будзе выпісаны з шпіталя, адказвае сястра. — А хто гэта пытае?

— Гэта я, Гобэн, ляжу ў ложку, і ніхто не хоча мне сказаць, што са мной ёсць.

Звар'яцелы мільянер

Звар'яцелы амерыканскі мільянер з Віргініі заінсталяваў тэлевізар у клазеце сваёй люксусовай вілы. Тэлевізар дзейнічае аўтаматычна: сядзем, прыкладам, на ранняе пасяджэнне — апарат аўтаматычна ўключаецца. Пацягнеш за шнурок бака з вадой — і ён аўтаматычна выключаецца.

Пашанцавала

Трыццаціпяцігадовая Лаўра Экгельгард і яе муж з Чырчтанд (ЗША) даўно хацелі мець сына. Аднак шэсць разоў падрад у іх радзіліся дочкі. На сёмы раз пашчаслівілася. На свет прыйшоў сын. Але на гэтым не скончылася. Некалькі мінут пасля нарадзіўся другі сын, а пасля на дадатак — яшчэ дзве дачкі.

Дарогі кахання

Селянін з Тарайта (Італія), седзячы ў кіно, задрамаў і міжволі абапёр галаву на плячо дзяўчыны, якая сядзела побач. За гэта ён дастаў ад яе салідную апляуху. Абуджаны такім непрыемным чынам, ён думаў, што гэта непрыемнасць спаткала яго ад калегі, які сядзеў за ім. Ён не астаўся ў даўгу. Калі ўсё выяснілася, усе трое пайшлі а шклянку віна. Кончылася тым, што селянін ажаніўся з дзяўчынай, а яго калега быў дружкам.

Рэкорд у жаванні табаку

Шведскі рыбак Гомэр Егістром на працягу пяцідзесяці год жуў табак. Ён зжуў за гэты час 25 цэнтнераў табаку. Фабрыка табаку на юбілей пяцідзесяцігодзя жавання табаку абавязалася дастаўляць яму задарма табак да канца яго жыцця.

— Любіць, не любіць... Мал. К. Буйцікавай (Часопіс «Польшча»).

Падслухана

— Скажы, Пятро, чаму ты так мала пасеяў жыта ў гэтым годзе?

— Як будзе ўраджай, то хлеба хопіць для маёй сям'і а самагонку будзем гнаць з цукру.

*

— Ну, як твайму бацьку, палепшала, як пачаў піць гэтае зелле? — пытае знахар.

— А лепш, пляваў на жывот, а цяпер стаў на бараду пляваць.

Рэкорд бюракратызму

У рэспубліцы Коста-Рыка вазакі, уласнікі аслоў, мусяць кожныя шэсць месяцаў выбраляць ліцэнцыю на выконванне сваёй прафесіі. Да гэтага ўлады вымагаюць далучэнне 6 здымкаў вазака і 6 здымкаў асла.

У аўтобусе

Пасажырка кажа кандуктару:

— Каб якога няшчасця сёння з ПКС-ам не здарылася!

— Чаму іменна сёння? — пытае кандуктар.

— Таму, што я вязу дзве капы яек.

Дом, прызначаны на Месяц

У часе прэс-канферэнцыі ў Н'ю-Йорку быў прадэманстраваны мадэль дома, які мог быць пабудаваны на Месяцы. Ён мае мець 113 метраў даўжыні, 53 м. шырыні і 2 м. вышыні. У доме прадбачана памяшканне для людзей, лабараторыя і варштаты. Спецыяльны парасон будзе засланяць дом перад метэорамі. Канструктар гэтага дома, інжынер Рэйкфарт, не прадбачыў толькі аднаго: як гэты дом завезці і паставіць на Месяцы.

Селянін і міліцыянер

Міліцыянер затрымаў селяніна за тое, што той няправільна ехаў у горадзе і запісаў яму кару. Селянін, устрывожаны гэтым, адказаў:

— Калі вы будзеце пісаць кару, то больш ніхто не паедзе ў горад.

Сын і бацька

— Тата, калі ты ўжо мне раскажаш пра гэты мозг, што абяцаў?

— Адчапіся! — у мяне цяпер што іншае ў галаве.

У варожкі

— Карты паказваюць, што вы хочаце ажаніцца з нейкай прыстойнай брунеткай, толькі адна бландзінка супрацьставіцца гэтаму.

— Нічога дзіўнага. Гэтая бландзінка — мая жонка.

На дыялекталагічнай экскурсіі

Студэнт: — Як у вас кажуць на сухую траву?

Праваднік: — А што, у вас інакш называюць, што вы пытаеце?

Студэнт: — Не, так сама!

Праваднік: — Ну, то чаго пытаеце?!

(мл)

Смешны адказ

— Чаму паляўнічы, калі страляе, закрывае адно вока?

— Таму, што калі ён закрые і другое, то нічога не ўбачыць.

Якая розніца

— Я жыву, каб працаваць, — гаворыць мудрэц, — а вы працуеце, каб жыць? Якая розніца паміж намі!

— Вы ніколі дрэнна не зараблялі, — адказаў звычайны шэры чалавек і цяжка ўздыхнуў.

(мл)

Хітрая нявестка

Албанская жартоўная сцэнка

Свёкар: Жонка, дзе нявестка?

Свякроў: У сталовай. Узбівае для сябе яйка з цукрам.

Свёкар: Паслухай, я нешта прыдумаў. Мы не ведаем, як прымусіць нявестку чысціць двор. Даць ёй у рукі мятлу і сказаць: «Ідзі, падмяці двор», па-мойму, надобра. Яна нядаўна ў нас у доме і верагодна ёй гэта не прышло ў галаву.

Свякроў: І я некалі вышла замуж, але з першага ж дня майго прыходу ў дом я ўзяла мятлу і падмяла ўсе пакоі і двор.

Свёкар: Вось мой план. Мы прыкінемся, што сварымся, каму чысціць двор. Я скажу — «Я падмяту», а ты будзеш настойваць, што ты. Нявестка пачуе нашу размову і выйдзе да нас. Даведаецца, з-за чаго сварка. Ёй стане сорамна і яна сама возьме мятлу і падмяце двор. Зразумела?

Свякроў: Зразумела.

Свёкар: Тады пачнем. (Крычыць). Не дам табе! Двор падмяту я!

Свякроў: (крычыць); Не, гэта мая справа! Я жанчына!

Нявестка: Не сварыцеся дарэмна.

Свякроў: Чаму дарэмна? Хто-небудзь жа павінен падмесці двор?

Нявестка: Добра, я вас памірую. Няхай адзін дзень падмяце адзін, другі дзень — другі. Па чарзе. Зразумелі?

Цвікі

Самае злабадзённае ў нас — цвікі. Без дурнога цвіка ні падэшвы не прыб'еш, ні ў гаспадарцы нічога не зробіш. Людзі нават анекдот аб цвіках выдумалі.

Заходзіць мужык у вясковую краму і пытае:

— Дастану цалёвыя цвікі?

— Не маем, — адказвае прадавец.

— Тады дайце двухцалёвыя.

— Пакуль што не маем.

— То можа трохцалёвыя?

— Такіх ужо даўно ў нас не бывала.

— А можа знойдуцца 5-цалёвыя?

— Ніякіх цвікоў у нас няма.

Калі ў краму ГС прывязуць малыя цвікі, прыгодныя падбіваць падковы да абутку, то іх абавязкова купіце больш, напрыклад, кілаграм, таму што другі раз яны паступяць у продаж не раней, як у наступным пяцігадовым плане.

Як трапяцца цвікі будаўнічыя, бярыце тры скрынкі, а то і больш. Такія цвікі, калі б і засталіся, дык іх на парасё, на цяля ці на што іншае карыснае прамяняць можна.

А калі б хто з чытачоў паказаў мне вясковы каапэратыў, у якім ёсць цвікі ад паўцалёвых да шасціцалёвых, я напісаў бы аб гэтым цэлую паэму.

Дзядзька Лявон.

Падворак

Гэта праўда, не абман,
Йдзе ў свет пагаворка:
Двох братоў Кастусь і Ян
З аднаго падворка

Валочацца па судах
Вяруць адвакатаў.
У іх супольная бяда,
Брат судзіцца з братам.

Часта ездзяць ў Беласток.
Будзе вёрст мо' з сорак
Бо судзіцца ёсць за што:
За адзін падворак!

А каб справы не прайграць,
Пільнуюць парадку,
І, каб суд мог разабраць,
Возяць па 6 сведкаў

Суд сароміцца судзіць,
Тут справа ня ў корку.
Тут жа хатаў дзве стаіць
На адным падворку.

— Вось парадак дня такі, —
Сам суддзя гаворыць:
— Трэ паехаць у Баўтрукі,
Абглядзець падворак

Ведае тутэйшы люд,
Усе да дзіцяці:
У Баўтрукі прыедзе суд
Справу разбіраці.

Людзі сталі меркаваць,
Што адзін падворак
Брату можа каштаваць
Разам тысяч сорак!

Што нажыў — усё збывай.
Сам зацірку сёрбай,
Адвакатаў абувай,
Аж сам пойдзеш з торбай

Праўда, людзі, не абман,
Але праўда хвора,
Судзяцца Кастусь і Ян
За Адзін Падворак!

АНДРЭЙ КРУЧОК

АДГАДАНКА

Апрацавала Л. Красоўская

Анна Тыгер
Ада Кан
Маня Ліго

У Польшчу прыехала трое замежных гасцей з трох краін. Імёны і прозвішчы падаем вышэй. Улажыце з гэтых літар тры дзяржавы, з якіх прыехалі госці.

Сярод чытачоў, якія прышлюць да 5.III. г. г. у рэдакцыю правільныя развязкі, будзе разлясавана 10 кніжных узнагарод.

Узнагароды за конкурс „Ці ведаеш беларускую літаратуру?" з 39 (135) нумара „Нівы"

Кніжныя ўзнагароды вылясавалі:

1. Ніна Наумюк — Канюкі
2. М. Панфілюк — Дубічы - Царкоўныя
3. А. Шынкевіч — Шчэцін
4. Ю. Гвізала — Вроцлаў
5. Я. Невядомскі — Гданск
6. Ф. Калакоўскі — Познань
7. Г. Парнус — Бельск
8. Л. Якімюк — Алецка
9. М. Маразюк — Голдап
10. К. Карчынскі — Аполе.

Узнагароды высылаем поштай.

